

BØRNS
VILKÅR

BØRNETELEFONEN

Temaforløb til indskoling

Temaforløbets aktiviteter

1. Introduktion til BørneTelefonen
2. Børn Hjælper Børn
3. Situationsbilleder

Børns Vilkår, 2022 © Kopiering og print af dette materiale eller dele deraf er kun tilladt efter reglerne i gældende lov om ophavsret eller inden for rammerne af en aftale med Copydan.

Indhold: Charlotte Helbo Lund og Sofie Rasmussen

Illustrationer: Tina Lybæk

Layout: Josephine Spangsberg

Temaforløbet er udviklet til Børns Vilkårs Fællesskabsskoler

Temaforløb til indskolingen

UNDERVISNINGSFORLØB OM BØRNETELEFONEN

Aktiviteterne i dette materiale handler om Børns Vilkårs BørneTelefon og de forskellige rådgivningstyper, som børn kan benytte, hvis de har brug for at vende stort og småt med en voksen eller andre børn. Udover at klæde eleverne på til, hvordan de kan bruge BørneTelefonen, har materialet fokus på at 'afmystificere' og 'aftabuisere' det af bede om hjælp fra andre - uanset, hvad man som barn er optaget af, bekymrer sig om eller er bange for. Endelig lægger materialet op til, at eleverne øver sig i at spejle sig i andre børns oplevelser og perspektiver, og hvordan man kan hjælpe andre børn, der har brug for et godt råd.

Tidsforbrug: 2 lektioner

Formål

Formålet med dette materiale er først og fremmest, at eleverne får viden om og kendskab til BørneTelefonen, og hvordan de kan få hjælp fra voksne eller andre børn, hvis de har brug for det. Gennem konkrete aktiviteter og fortællinger fra BørneTelefonen øver eleverne sig i at sætte ord på og forholde sig til tanker, bekymringer eller udfordringer, der tilhører andre børn, men som kunne være deres egne. Aktiviteterne lægger altså op til, at eleverne øver sig i at sætte sig i andre børns sted og komme med løsninger på problematikker, som er genkendelige og aktuelle for børn på deres alder.

Mål

- At eleverne identificerer sig med fortællinger fra BørneTelefonen.
- At eleverne øver sig i at sætte ord på det, der kan være svært og bliver opmærksomme på, hvordan de kan hjælpe og rådgive andre.
- At eleverne bliver bevidste om, hvem de kan gå til, hvis de har brug for hjælp i forskellige dilemmaer.

KLASSEAKTIVITETER

Temaforløbet består af 3 aktiviteter. Materialet er rammesat til 0.-3. kl. Vær opmærksom på at tilpasse de enkelte aktiviteter til jeres elever, alt efter modenhed og alder. Vurdér, om de ældste i indskoling vil have gavn af at arbejde med undervisningsmaterialet til mellemtrinnet i stedet. Aktiviteterne kan bruges hver for sig eller som et kontinuerligt forløb. Fortællingerne og rådgivningssvaret der bruges i indskolingsmaterialet er inspireret af de mange henvendelser, der kommer på BørneTelefonen og omskrevet, så eleverne ikke vil kunne genkende deres egen historie. Anonymiteten er et grundlæggende element i BørneTelefonens virke.

1. Introduktion til BørneTelefonen

Temaforløbet indledes ved, at eleverne får viden om og kendskab til BørneTelefonen, herunder hvem der ringer ind, hvad der sker, når man ringer samt hvilke temaer, det typisk handler om for børn i samme aldersgruppe som eleverne.

Du kan indlede med at fortælle, at I i dag skal tale om historier fra BørneTelefonen. Det er Børns Vilkår, der står bag BørneTelefonen. Børns Vilkår arbejder for, at alle børn i Danmark skal trives og have det godt. Eleverne skal starte med at høre historien om 'Billie', som er en fiktiv historie inspireret af fortællinger fra BørneTelefonen.

Historien indledes med en fortælling om Billie, der ringer til BørneTelefonen på vegne af en ven, og derefter skriver Billie til Brevkassen om egne problemer. Herefter følger et rådgiversvar.

Afslut introduktionen til BørneTelefonen med at spørge eleverne, i hvilke situationer de har brug for at tale med en voksen.

Billie går i skole og ser en dag en plakat fra BørneTelefonen og et telefonnummer, man kan ringe til, hvis noget er svært. Billie har en ven, der er ked af det, fordi nogle ældre børn driller på vej hjem fra skole.

Billie ringer op på 116 111 og der er en sød voksen, der siger: "Det er BørneTelefonen, hvad kan jeg hjælpe dig med?". Billie ved ikke, hvad BørneTelefonen er for noget, og derfor fortæller den voksne, at man altid kan ringe, chatte, SMS'e eller skrive til Brevkassen, hvis man som barn f.eks. har brug for at blive trøstet, brug for gode råd eller bare brug for en voksen, der lytter. Det kan f.eks. være, at det med vennerne er svært, at man har ondt i maven over forældrenes skilsmisse, at ens kat er død, eller man er ked af det uden helt at vide hvorfor.

Man kan helt selv bestemme, hvad man har lyst til at tale om. De voksne på BørneTelefonen er vant til at tale med børn om alle slags problemer, emner og spørgsmål. Man behøver ikke sige sit navn, hvor man bor eller hvor man går i skole, det betyder at man er anonym, når man kontakter BørneTelefonen. Billie fortæller heller ikke sit navn til den voksne på BørneTelefonen. Den voksne snakker med Billie om problemerne med vennen og Billie får idéer til, hvordan problemerne kan løses.

Tidsforbrug: 15 min.

KLASSEAKTIVITETER

Nogle måneder senere får Billie det svært i klassen, fordi vennen flytter skole. Billie husker den voksne fra BørneTelefonen, og går denne gang ind på BørneTelefonens hjemmeside. Billie har mest lyst til at skrive til Brevkassen og det kommer til at lyde sådan her:

Hej BørneTelefonen.

Jeg har det svært i min klasse, for der er ingen der gider at lege med mig. Det startede med, at jeg fik en god ven i 0. kl. og vi har leget rigtig godt sammen siden. Men da min ven flyttede skole, blev jeg vildt ked af det. Nu vil de andre i klassen ikke lege med mig og når vi skal ud til frikvarter, lader de som om jeg ikke er der. Hvis jeg spørger, om jeg må være med, så svarer de ikke og løber bare væk. Hvis jeg løber efter og spørger dem om noget, svarer de grimt tilbage. Det virker som om, det kun er mig, de ikke kan lide. Jeg prøver at være sød over for dem men det hjælper bare ikke en brik. Det sker altid, når lærerne ikke er der. Jeg ved ikke, hvad jeg skal gøre. Kan du hjælpe mig?

Brevkassen skrev tilbage til Billie:

Kære dig.

Tak for dit brev. Jeg kan godt høre, at du har det dårligt i din klasse. Så det er godt, du har skrevet herind, så vi kan tale lidt om det. Har du mon talt med nogen om, hvordan du har det i klassen? Enten en anden ven, – eller en voksen? Man skal have det trygt og rart i skolen. Det er de voksne på skolen, der skal hjælpe med det. Du må ikke kæmpe med det alene. Det skal der laves om på.

Det er vigtigt, du får fortalt til en voksen, hvordan du har det i klassen. Hvis ikke du kan snakke med dine forældre, er der måske en anden voksen. Det kan være en lærer på skolen, en vens mor, en voksen i din familie eller en helt anden. Kan du komme i tanke om en, du er tryk ved? Jeg ved godt, at det kan være supersvært at sige det højt til andre. Men det er vigtigt at skolen ved, hvordan du har det, for at kunne hjælpe dig, det er nemlig skolen, der skal sørge for at alle har det godt, når de er i skolen. Tit er det sådan, at det ikke kun er en i klassen, der har det svært. Men måske er det kun dig, der har mod til at bede om hjælp, og det mod skal du holde fast i. Hvis du kan få det sagt til en voksen, du er tryk ved, kunne I sammen få en snak og sammen lægge en plan, og du kunne få lidt flere råd. Du er også velkommen til at ringe til BørneTelefonen, der er de voksne klar til at hjælpe med at lægge en plan sammen med dig. De bedste hilsner fra BørneTelefonen

KLASSEAKTIVITETER

2. Børn hjælper børn

Formålet med øvelsen er, at eleverne får kendskab til og kan spejle sig i virkelige historier fra BørneTelefonen. Gennem børnenes drøftelse i filmene og efterfølgende drøftelse i klassen, får eleverne mulighed for at reflektere over løsningsmuligheder til de konkrete historier.

Indled øvelsen med at fortælle eleverne, at det er vigtigt at få talt med nogen, hvis man går med en følelse af at være bekymret, nervøs, bange for eller ked af noget. Det kræver lidt mod men det bliver nogle gange nemmere næste gang. Det er vigtigt at tale om de ting, der er svære. Hvis ikke man synes, man har nogen at tale med, kan man altid ringe til BørneTelefonen.

A. Film om ensomhed og venskab

Fortæl eleverne, at de nu skal se en film med tre børn, der læser et brev op, som et barn har skrevet ind til BørneTelefonen. Når I har set filmen, skal I tale sammen om det i klassen. Filmen henvender sig mest til de yngste elever, men kan også bruges til de ældste elever i indskoling. Vurder selv, hvad der er bedst for dine elever, alt efter modenhed og alder.

Link til film: https://youtu.be/mYc1ZjB90_Q

Start filmen og stop der, hvor eleverne kan se de råd, der er blevet forslået til dilemmaet. De tre råd på skærmen skal gerne se ud som følgende:

1. Drop dem, der siger nej og find nogle andre.
2. Sig det til en voksen.
3. Sig fra til dem, der siger nej.

Fortæl eleverne, at de nu har hørt, hvad de tre børn synes i filmen og at I skal snakke lidt i klassen, om hvilket råd I bedst kan lide og hvorfor.

Der er **to måder** at foretage den næste øvelse på. Vælg enten X eller Y afhængigt af, hvad du tænker virker bedst med klassen.

X.

- Instruer eleverne i, at når du læser rådene op igen et efter et, så skal de række det antal fingre op (en, to eller tre fingre) – afhængigt af hvilket råd, de syntes var bedst.
- Efter du har læst hvert råd op (1.,2.,3.), så spørger du én af de elever, som har fingrene i vejret, hvorfor vedkommende synes, det råd var særligt godt. Spørg gerne eleverne, hvornår det kan være en god idé at følge det råd og hvordan man kan gøre det på en god måde.

Tidsforbrug: 20-30 min.

KLASSEAKTIVITETER

Y.

- Instruer eleverne i, at når du læser rådene op igen, skal de rejse sig op efter det råd, de syntes, var bedst.
- Efter du har læst hvert råd op (1.,2.,3.), så spørger du en af de elever, som har rejst sig op, hvorfor vedkommende synes, det råd var særligt godt. Spørg gerne eleverne, hvornår det kan være en god idé at følge det råd, og hvordan man kan gøre det på en god måde.

Filmens afslutning:

Vis efter øvelsen den sidste del af filmen, som fortæller, hvad man kan gøre, hvis man går med noget i sine tanker, som man synes kan være svært at sige højt.

B. Film om nervøsitet

Filmen henvender sig mest til de ældste elever, men kan også bruges til de yngste elever i indskoling. Vurder selv, hvad der er bedst for dine elever, alt efter modenhed og alder.

Link til film: <https://youtu.be/1BnPfkwb1w>

Start filmen link og stop der, hvor eleverne kan se de råd, der er blevet forslået til dilemmaet. Fortæl eleverne, at I nu skal tale mere om det at blive nervøs, ligesom det barn, der skrev ind til BørneTelefonen i videoen.

Du kan lade dig inspirere af nedenstående spørgsmål. Hvis spørgsmålene bliver for personlige for børnene, kan du f.eks. bruge forslagene til uddybning, der står i parentes. Det er viden vi har fra BørneTelefonen.

- Hvad tænker I, man kan blive nervøs for i skolen?
Forslag til uddybning: Fortæl f.eks. at man på BørneTelefonen ved, mange børn kan blive nervøse for eks. at skulle læse noget højt for klassen.
- Hvor kan I mærke det i kroppen, når I bliver nervøse?
Forslag: børn kan få ondt i maven, en klump i hasen, ryste på benene.
- Hvad gør I, når I bliver nervøse?
Forslag: Siger det højt, taler med nogen, får hjælp af en god ven.
- Hvordan kan man hjælpe en kammerat, der er nervøs?
Forslag: Fx hvis en ven ikke tør bruge gyngerne i skolegården, fordi de er taget af nogle ældre børn.

Filmens afslutning:

Vis efter øvelsen den sidste del af filmen, som fortæller, hvad man kan gøre, hvis man går med noget i sine tanker, som man synes kan være svært at sige højt.

Tidsforbrug: 20-30 min.

KLASSEAKTIVITETER

3. Situationsbilleder

Formålet med aktiviteten er, at eleverne identificerer sig med situationerne på billederne, reflekterer sammen og kommer med bud på, hvordan situationen kan håndteres på en god måde.

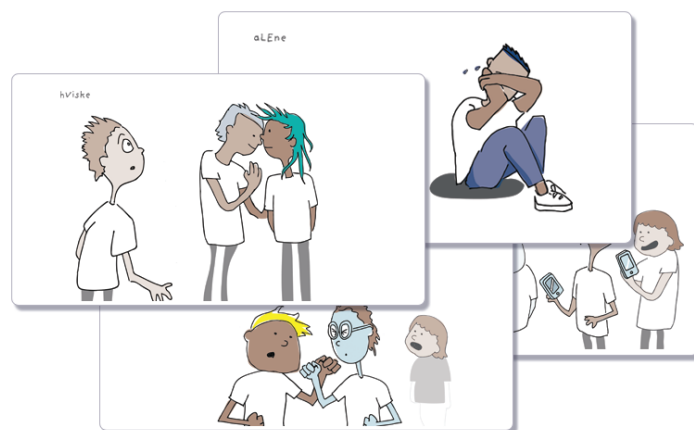
Eleverne kan enten samtale om situationsbillederne på klassen, i par eller i små grupper af 3-4 elever. Hvis du vælger, at eleverne skal sidde i par eller i grupper, skal de have et par min. til at drøfte de spørgsmål, du stiller, inden I samtaler på klassen. Der er fire situationsbilleder, som du enkeltvis kan bruge 15-20 min. på at samtale om med eleverne, alt efter modenhed og alder.

A. Hvad sker der på situationsbillederne?

Du kan indledningsvist fortælle, at elever i en klasse skal have det godt med hinanden, at der skal være plads til alle, til at være forskellige, og at man kan få lov til at være den, man er. Det betyder, at man kan opleve ting på forskellige måder og man kan blive uenige eller komme i konflikt med hinanden. Især når man er sammen i skolen mange timer hver dag. Når man er klassekammerater, skal man finde ud af løse de situationer, der kan være svære, så man kan være sammen igen på en god måde.

Vælg en af de fire situationsbilleder: Hviske, slå, mobil, alene. Du kan lade dig inspirere af følgende spørgsmål til samtalen om situationsbillederne.

- Hvad sker der på billedet?
- Hvilke personer kan I se?
- Hvad laver de?

- Hvordan tror I, de har det?
- Hvilke følelser tror I, børnene har?
- Har I prøvet at have det sådan?
- Hvor sidder de følelser henne? (I maven, brystet, hovedet eller..)
- Hvad tror I, der er sket?
- Hvem skal have hjælp?

Pointer til drøftelsen:

Der kan være mange grunde til at man synes det er svært at være sammen, bliver uvenner eller kommer i konflikt med hinanden. Der kan komme forskellige følelser frem, når nogle elever i en klasse er i konflikt. Andre elever der ikke er med i konflikten, kan også blive påvirket. Når der er konflikter eller man ikke er enige, ikke forstår det samme i en situation skal alle have hjælp. Alle skal have hjælp til at forstå hinanden og hvorfor man gør, som man gør. Det er vigtigt, så man kan tilgive hinanden og få det godt igen. Hvis man har svært ved det i situationen, er det vigtigt at gøre det senere, når ens følelser er faldet til ro igen.

KLASSEAKTIVITETER

B. Hvilken hjælp skal man have?

Fortæl eleverne, at man på BørneTelefonen hører fra en del børn, at de ikke vil kontakte voksne, når de har det svært med hinanden, bliver uvenner eller er i konflikt. Det betyder, at der er mange voksne, der ikke ved, at børn har brug for hjælp til at løse situationer, der kan være svære i en klasse. Det er vigtigt, at elever ikke står alene og skal løse situationerne selv, at man får den hjælp man har brug for.

- Hvordan hjælper man bedst, når andre er i konflikt eller bliver uvenner?
- Hvem kan hjælpe? (f.eks. lærer/pædagog, forældre, klassekammerater, andre?)
- Hvordan kan de bedst hjælpe?
- I hvilke situationer skal man have hjælp?

Pointer til drøftelsen:

Hvis eleverne fx vælger at svare lærere/pædagoger, forældre, klassekammerater eller venner som hjælp, er det værdifuldt at få dem til at sætte ord på, hvordan de godt kunne tænke sig at hjælpen skulle være, så de får reflekteret over hvad, der skal til, for at de vil hente eller spørge om hjælp, når de har brug for det.

En grund til at elever ikke siger det til voksne, når de er i konfliktsituationer, kan fx være, at de bange for at blive kaldt 'sladrehank' eller 'stikker' af de andre elever. Når man er i pressede situationer, er det vigtigt at få hentet hjælp fra voksne, også selvom de voksne kan være langt væk. Som elev er man ikke en sladrehank eller stikker, men en der gerne vil hjælpe de andre elever med at få det godt igen.

Elever kan have en oplevelse af, at situationerne ikke bliver løst, når voksne forsøger at hjælpe, at det samme sker igen og igen og at det nogle gange bliver værre, fordi de voksne bliver vrede. Det er væsentligt, at både elever og voksne forstår, at eleverne ofte skal have god hjælp flere gange, før det hjælper, og at eleverne skal guides i, hvordan de bedst hjælper hinanden i de svære situationer.

Tidsforbrug: 15-30 min. (øvelse a+b)